

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ**



**Всеукраїнська науково-практична конференція
молодих вчених**

**«ГЛОБАЛЬНІ ТА РЕГІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ
ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ»**

м. Одеса, 23 березня 2018 року

ОДЕСА – ОНЕУ – 2018

Г 54 Глобальні та регіональні аспекти інноваційного розвитку економіки: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених (Одеса, 23 березня 2018 р.). – Одеса: ОНЕУ, 2017. – 168 с.

Наукові праці, що представлені в цьому збірнику, присвячені теоретичним, організаційним та правовим проблемам інноваційного розвитку економіки України та світу. Конференція проводиться Радою молодих вчених Одеського національного економічного університету. Видання розраховане на дослідників, викладачів і студентів економічних спеціальностей, практикуючих економістів, юристів, аналітиків, працівників органів державного управління.

Тези доповідей подано в авторській редакції. Усю відповідальність за достовірність і коректність змісту несуть автори. Редакційна колегія може не поділяти повністю або частково думки авторів.

Організаційний комітет:

- Голова:** *Звєряков Михайло Іванович*, член-кореспондент НАН України, доктор екон. наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, ректор ОНЕУ
- Заступники голови:** *Ковальов Анатолій Іванович*, доктор екон. наук, професор, проректор ОНЕУ з наукової роботи
Балджи Марина Дмитрівна, доктор екон. наук, професор кафедри економіки, права та управління бізнесом, головний редактор збірника «Науковий вісник ОНЕУ»
- Секретар оргкомітету:** *Шелудько Сергій Андрійович*, викладач кафедри банківської справи, голова Ради молодих вчених ОНЕУ

Члени оргкомітету:

- Волохова І.С.* – д-р екон. наук, проф., зав. кафедри фінансів;
Герасименко В.Г. – канд. екон. наук, проф., зав. кафедри туристичного та готельно-ресторанного бізнесу;
Жданова Л.Л. – д-р екон. наук, проф. кафедри загальної економічної теорії та економічної політики;
Коваленко В.В. – д-р екон. наук, проф. кафедри банківської справи;
Козак Ю.Г. – д-р екон. наук, проф., зав. кафедри міжнародних економічних відносин;
Кузіна Р.В. – д-р екон. наук, доц., зав. кафедри обліку та оподаткування в галузях економіки;
Литовченко І.Л. – д-р екон. наук, проф., зав. кафедри маркетингу;
Лоханова Н.О. – д-р екон. наук, проф., зав. кафедри бухгалтерського обліку та аудиту;
Сметина Н.В. – д-р екон. наук, доц., зав. кафедри економіки, права та управління бізнесом;
Карпов В.А. – канд. екон. наук, проф., начальник НДЧ;
Гаврютіна А.А. – зав. відділу аспірантури та докторантури.

ЗМІСТ

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ТА ВІДТВОРЕННЯ СУСПІЛЬНОГО КАПІТАЛУ

Вінська О.Й., Токар В.В.

РОЛЬ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ В ІННОВАЦІЙНОМУ РОЗВИТКУ КРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ..... 8

Горна М.О., Віговська С.О.

ІМПЕРАТИВИ РОЗВИТКУ ЛЮДСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ В УКРАЇНІ 10

Захаркіна Л.С., Крещік О.С.

АНАЛІЗ ВПЛИВУ ФАКТОРІВ ІННОВАЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ НА ІНДИКАТОРИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ 13

Табанова А.І., Сало Я.В.

ДОХОДИ ДОМОГОСПОДАРСТВ У ФОРМУВАННІ СЕРЕДНЬОГО КЛАСУ РЕГІОНУ ТА ГЕНДЕРНА ПОЛІТИКА 18

ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО ТА ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ

Буздиган М.О.

ОЦІНКА СКЛАДОВИХ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ. 23

Булах І.І., Шиманська О.В.

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР ТА МОЖЛИВОСТІ ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ В УКРАЇНІ 27

Леськів Д.Л., Святюк О.Р.

ПЛАНУВАННЯ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ... 31

Малиш Д.О.

ДЕТЕРМІНАНТИ ФІНАНСОВОГО ЛЕВЕРИДЖУ ПІДПРИЄМСТВА 34

Ткачук А.С.

ЗАХИСТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В БІЗНЕСІ 36

СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА МАРКЕТИНГУ В УКРАЇНІ

Гуменюк Д.С., Грицькова А.П.

ІНТЕРНЕТ-МАРКЕТИНГ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ..... 41

Таким чином, можна зробити висновок, що фінансовий сектор має безпосередній вплив на фінансову безпеку підприємства через сформовану на ньому структуру капіталу.

JEL O34

Ткачук Альона Сергіївна

*к. ю. н., ст. викладач кафедри економіки,
права та управління бізнесом ОНЕУ*

ЗАХИСТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В БІЗНЕСІ

У статті проаналізовано проблеми захисту інтелектуальної власності в бізнесі. Обґрунтовано значення захисту права інтелектуальної власності у стартапі. Підкреслено, що захистити порушене право інтелектуальної власності можна в кримінально-правовому, адміністративно-правовому та цивільно-правовому порядку.

Ключові слова: *інтелектуальна власність, бізнес, стартап.*

Світовий розвиток інтелектуальної діяльності виявив тенденції, за якими інтелектуальна власність набуває пріоритетне значення в соціально-економічному розвитку країни. Питання охорони та використання інтелектуальної власності в сучасних умовах відіграють важливу роль у комерційній, підприємницькій, виробничій і зовнішньоекономічній діяльності підприємств і організацій всіх форм власності. Майже будь-який бізнес стикається з проблемою захисту об'єктів інтелектуальної власності. Сьогодні представники малого та середнього бізнесу повинні постійно підвищувати свій рівень поінформованості про ефективне використання і захист прав інтелектуальної власності в підприємницькій діяльності, а також звертатися до професіоналів за рекомендаціями щодо формування політики управління об'єктами інтелектуальної власності.

Законодавство, що регулює питання інтелектуальної власності, у всьому світі розвивалося у двох напрямках: як законодавство про авторське право і як законодавство про промислову власність. До останньої належать виключні права на винаходи, промислові зразки, товарні знаки тощо. Виключні права на об'єкти промислової власності виникають не за фактом створення об'єкта, а тільки у зв'язку з його реєстрацією у державному реєстрі. Правовласникам видають патенти або свідоцтва [1].

Патент може і навіть повинен приносити прибуток. З отриманням патенту його власник набуває право монополюно використовувати свій

об'єкт, а також право дозволяти або забороняти іншим його використання. Отже, об'єкти інтелектуальної власності дозволяють створювати додатковий прибуток. Часто бізнес залежить від вартості цих об'єктів. Вважається, що світовими лідерами з комерціалізації інтелектуальної власності є США, Японія та Південна Корея.

Інтелектуалізація бізнесу безпосередньо пов'язана з використанням сучасних інформаційних технологій. Останнє пояснюється тим, що конкуренція вимагає від бізнесу більшого ступеня відкритості та гнучкості, адекватної та оперативної реакції щодо всіх змін зовнішнього середовища. Виконання цих вимог можливе тільки за умови використання інформаційних систем та сучасних засобів телекомунікації, формуючих середовище для інформаційного обміну між всіма підрозділами просторово розподілених бізнес-структур та зв'язку з діловими партнерами [2].

Правові методи (авторське та патентне право) ефективні для запобігання неліцензійному застосуванню комерційних програмних продуктів. Для захисту товарних знаків та/або фірмових найменувань, які з'являються в назвах доменів, що не належать власникам засобів індивідуалізації, потрібно застосовувати Закон про недобросовісну конкуренцію [3]. Слід пам'ятати, що правове регулювання інтелектуальної власності в інтернаціональному бізнесі стикається з певними перешкодами, пов'язаними з недосконалістю нормативно-правової бази в галузі інтелектуальної власності Internet [2].

Однією з проблем, що виникають у бізнес-середовищі, є патентний тролінг. Йдеться про випадки реєстрації об'єктів інтелектуальної власності, що вже належать іншій особі. Крім того, трапляються випадки спорів, пов'язані із зловживанням своїм правом на об'єкт інтелектуальної власності. Серед стандартних порушень авторських прав можна згадати про плагіат, паразитування на торговельній марці, свідому дискредитацію торгової марки через випуск продукції, яка має неналежну якість. Превентивного механізму щодо патентного тролінгу не існує. Процедура реєстрації промислових зразків, встановлена вітчизняним законодавством, є достатньо прийнятною та доступною, а відтак кожна особа має реальну можливість за невеликих витрат у відносно стислі строки стати офіційним власником промислового зразка [4].

Слід зазначити, що багато стартапів пов'язані з винаходами, торговельними марками або потребують захисту авторського права. Часто підприємства з метою захисту своїх об'єктів інтелектуальної власності покладаються на механізми комерційної таємниці. Проте більшість технологічних засобів та інструментів стартап-бізнесу, які

стосуються реальних інноваційних процесів, повинна бути запатентована. У зв'язку з розвитком техніки та електроніки актуальним залишається питання патентування винаходів. Індустрія програмного забезпечення на рівні міжнародно-правових інститутів визнає важливість та необхідність патентів для реєстрації власних інновацій та отримання стратегічних переваг на ринку. Розпочинаючи бізнес у якості співзасновників щодо створення інноваційного продукту, необхідно чітко окреслити умови взаємовідносин щодо створення і використання об'єктів інтелектуальної власності шляхом укладення відповідних угод. На цьому етапі не варто нехтувати такими засобами забезпечення захисту бізнес-ідеї як обмін письмовими повідомленнями, які засвідчать розуміння того, кому із учасників стартапу та в якій частині належить ідея [5].

Визначальною передумовою захисту інтелектуальної власності є її консолідація в межах компанії. Створенню нового бізнесу можуть сприяти одразу декілька зацікавлених сторін. Крім того, інновації часто виникають ще до створення стартапу. Письмові угоди під час об'єднання активів інтелектуальної власності гарантуватимуть, що в подальшому всі права належатимуть компанії. Таким чином, усі співробітники, консультанти і незалежні підрядники повинні підписати угоди, які чітко визначають їхні зобов'язання передавати компанії спільно створену інтелектуальну власність. Застереження щодо захисту інтелектуальної власності необхідно чітко сформулювати в угодах про нерозголошення відомостей, які є інформацією з обмеженим доступом, та у внутрішній правовій документації компанії [5].

Важливим аспектом стратегії захисту інтелектуальної власності для стартапів є забезпечення можливості глобального застосування продукту на ранніх стадіях розвитку компанії. Прагнучи швидко захистити свої винаходи, початківці часто не звертають уваги на міжнародні стандарти захисту. Відповідно, коли стартап починає розширюватися, він може стикнутися з проблемами в інших країнах. Тому засновникам стартапу варто провести консультацію з патентним повіреним також щодо міжнародного захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності [5]. Ми з'ясували, що багато стартапів сьогодні пов'язані з об'єктами інтелектуальної власності, тому захист права інтелектуальної власності у стартапі має суттєве значення.

Торговельні марки як найпоширеніший об'єкт інтелектуальної власності також потребують охорони. Споры про визнання недійсними свідоцтв на знаки для товарів і послуг становлять приблизно третину загальної кількості спорів щодо торговельних марок. Предметом іншої

частини позовів здебільшого є припинення порушення прав на торговельну марку [6].

Національне законодавство з питань інтелектуальної власності – це цілісна система правових норм, що містяться не лише в спеціальних законах, які діють у цій сфері, а й в інших законодавчих актах. Захист права інтелектуальної власності може бути здійснено в кримінально-правовому, адміністративно-правовому та цивільно-правовому порядку. Кожна особа має право звернутися до суду за захистом свого порушеного права інтелектуальної власності.

Ефективність захисту інтелектуальної власності в сучасних бізнес-структурах визначається наступними факторами:

- наявність потенційних загроз інтелектуальним ресурсам бізнесу, що, перш за все, стосується інформації, яка знаходиться в базах даних і є комерційною таємницею;
- співвідношення вартостей наслідків від несанкціонованого використання інтелектуальної власності та організації її охорони;
- дієвість використання правових механізмів [2].

Державна система правової охорони інтелектуальної власності в Україні повинна весь час удосконалюватися, враховуючи зміни, які відбуваються у суспільстві. Національне законодавство має бути спрямоване на гармонізацію з міжнародними вимогами. Це передусім законодавче забезпечення ефективних засобів захисту прав інтелектуальної власності, зокрема, посилення відповідальності за порушення прав у цій сфері, а також удосконалення процедури набуття прав інтелектуальної власності: підвищення якості експертизи заявок на реєстрацію торговельних марок, скорочення строків її проведення тощо.

Сьогодні головним джерелом збільшення економічного потенціалу компанії стають не матеріальні та природні ресурси, а інноваційні засоби розвитку, засновані на використанні нових ідей та інтелектуальних ресурсів суспільства. Тому неможна ігнорувати цінність інтелектуальної власності. Вона складає основу капіталу багатьох компаній. Розумне використання об'єктів інтелектуальної власності визначає ефективність та конкурентоздатність бізнесу.

Список використаних джерел:

1. Інтелектуальна власність у бізнесі: боротьба з троями та бренд-рейдерством // Матеріали семінару-практикуму «Інтелектуальна власність у підприємницькій діяльності», Львів. – 2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

http://vgolos.com.ua/articles/intelektualna_vlasnist_u_biznesi_borotba_z_tr_olyamy_ta_brendreyderstvom_176323.html

2. Єременко А. В. Інтелектуальна власність як фактор створення конкурентних переваг в міжнародному бізнесі // Матеріали IV Міжн. конф. студ., аспірт.а молодих вчених «Науково-техн. розвиток: економіка, технології, управління». – К.: Агенство «Книга пам'яті України», 2005 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://centr-k.com.ua/ua/publications/intellektualnaya-sobstvennost-kak-faktor-sozdaniya-konkurentnih-preimushchestv-v-mejdunarodnom-biznese.html>

3. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 7 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 36 – Ст. 164. [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

<http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/236/96-вр>

4. Афян А., Радченко Н. Як захиститися від недобросовісної конкуренції: інтелектуальна власність для бізнесу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.gurt.org.ua/interviews/34630/>

5. Прохорова Г. В. Захист прав інтелектуальної власності у стартапі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.businesslaw.org.ua/zaxyst-pav-intelektualnoi-vlasnosti-u-startapi/>

6. Інтелектуальна власність як формула успіху бізнесу // Матеріали II Міжнародного бізнес-форуму «Інтелектуальна власність + бізнес = формула успіху» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://legalweekly.com.ua/index.php?id=16061&show=news&newsid=120565>
